

Usnesením ze dne 9. května 1923 č. j. Nc. X 355/23-2, jímž se poplatky notářské pouze určují, neukládá se však stranám plnění (placení) a sice v určité lhůtě, není také exekučním titulem ve smyslu § 1 č. 6 a § 7 ex. řádu, takže návrh přítomný nelze pokládati za návrh na povolení exekuce, jenž by dle ustanovení § 74 ex. ř. přisouzení účtovaných útrat odůvodňoval a řízení exekuční k vymáhání poplatků soudních počíná dle ustanovení § 110 jedn. ř. s. teprve marným uplynutím lhůty, platebním příkazu stanovené. Na tomto stavu věci ničeho nemění okolnost, že usnesením ze dne 16. května 1923 č. j. Nc. X 355/23-3 bylo navrhovateli přenecháno žádati o to, aby zemský soud zařídil čeho jest třeba k vymožení jeho poplatků, při čemž poukázáno k ustanovení (§ 104 jedn. řádu). —

Stížnost strany dle tohoto usnesení zamítl vrchní zemský soud v Praze rozhodnutím ze dne 7. ledna 1924 R. II. 3/24/1 z těchto důvodů:

Rekurs není odůvodněn a stačilo by vlastně poukázati ke správným důvodům usnesení v odpor bráněho, které vyvráceny nebyly. Notářský řád, ač výslovně povoluje notářům obstarávat stranám také jiné úkony než sepisovati notářské listiny nebo prováděti různá zjištění v notářském řádu výslovně uvedená, nečiní co do poplatků za práce ty a co do způsobu jich určení a vymáhání rozdílu. Naopak všeobecně ustanovujíc, že veškeré poplatky stran za úkony notářské mají býti, nedojde-li k dohodě, určeny soudem a poplatky soudem určené pak cestou nespornou jako poplatky soudní vymáhány. Tím jest pro odměny notářů cesta sporná zásadně a všeobecně vyloučená, úprava i vymáhání děje se řízením officiosním dle § 179 a 180 not. ř. Pro opácné mínění zastávané rekuresem neposkytuje not. řád nikde opory a pouhé slovo poplatky (Gebühren) nemůže postačiti k tomu, aby činěn byl nějaký rozdíl mezi úkony, které předsevezme notář v mezích oněch zvláštních úkonů not. řádem vyjmenovaných a úkony jinými tam nejmenovanými. Každý úkon notářův jest jeho úkonem úředním, pokud nepřekročí meze působnosti jemu not. řádem propůjčené, rozdíl jest jedině ten, že listiny v not. řádu uvedené platí za veřejné listiny, kdežto jiné úkony této povahy nemají (§ 2 a 5 not. ř.). Leč i o odměně za tyto úkony mluví not. řád (§ 5) a ač naznačuje tu jakým způsobem má býti vyměřena, nečiní rozdílu co do způsobu jejího určení v případě neshody strany s notářem a naopak výslovně ještě odkazuje na předpisy jedenácté hlavy, tedy na §§ 171—184 not. ř. při listinách soukromých notářem sepsaných, tedy při úkonech, které dle mínění stěžovatelova nejsou úředními.

Nebylo proto možno rekursu vyhověti, zvláště když úprava útrat soudem nabyla právní moci, takže proti výši účtu není již možno námitek uplatňovati, byť i prvý soud nebyl zachoval se dle předpisu § 179 not. ř. a nevyšlechl druhou stranu o návrhu a účtu notářově. Č.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Sloučí-li dva neprotokolovaná obchodníci své podniky v podnik jednotný, který dle předepsané mu výdělkové daně podléhá protokolaci, nemůže se tato obchodní společnost opovéděti k zápisu pod zněním bývalé firmy jednoho ze společníků, nýbrž firma její musí odpovídati ustanovení čl. 17 obch. zák.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 23. září 1925 RI 786/25. Krajský soud v Čes. Lípě Firm 630/25.)

První soud vyhověl opovědi a zapsal do obchodního rej-

stříku firmu veřejné obchodní společnosti, v jejímž znění uvádí se jen jméno jednoho veřejného společníka.

K rekursu finanční prokuratury změnil rekursní soud usnesení to v ten rozum, že se oběma společníkům ukládá, aby v přiměřené lhůtě přihlásili pro svou veřejnou obchodní společnost zákonu odpovídající znění firmy (pokud neobsahuje jména všech společníků, nýbrž jen jednoho z nich, aby připojil seodatek naznačující společnost), ježto by jinak firma byla vymazána a společnost by k podání řádné opovědi byla doháněna.

Dovolacímu rekursu nebylo vyhověno. Odůvodnění:

Dle opovědi utvořili A a B veřejnou obchodní společnost s působností od 27. ledna 1925. Opovídatelé vykážali také, že jim bude předepsána výdělková daň podmiňující protokolaci.

Jde tedy o zápis obchodní firmy veřejné společnosti, jejíž znění musí vyhovovati předpisu čl. 17 obch. z., totiž obsahovati buďto jména obou veřejných společníků neb aspoň jméno jednoho z nich s dodatkem, že jde o společnost. Toho při ohlášené firmě »A, Glasraffinerie und Export in Steinschönau« není a právem rekursní soud usuzuje, že zápis této firmy neměl býti povolen.

Ani vývody dovolacího rekursu, jmenovitě poukazem k čl. 24 obch. z. nedá se přípustnost této firmy odůvodniti. Rekurenti sami přiznávají, že původně provozoval A vlastní rafinerii skla a že mu nebyla předepsána daň dle § 7 uvoz. zák. k obch. z. resp. dle zákona ze dne 30. června 1921 č. 260 sb. Nebyl tedy té doby kupcem plného práva a jméno, pod nímž závod provozoval, nebylo obchodní firmou ve smyslu obchodního zákona (§ 7 uvoz. zák. obch. z., čl. 15 a 19 obch. z.). Teprve po splynutí jeho závodu se závodem B-ovým, tedy ne vstupem tohoto do podniku A-ova, nabyt takto nově utvořený závod rozsahu podmiňujícího protokolaci a bylo na společnících, aby si zvolili firmu, odpovídající předpisu čl. 17 obch. z. a zažádali o její zápis do obchodního rejstříku.

K vedení spojených závodů pod neprotokolovanou firmou »A« nebylo vůbec zákonných podmínek, neboť čl. 24 obch. z. předpokládá vstup společníka do trvajících již obchodního závodu kupce plného práva, který jedině může vésti firmu ve smyslu obchodního zákona, na kterou se vztahují předpisy třetího titulu obch. zákona.

Rozhodnutí rekursního soudu hoví plně zákonu a nemohlo býti dovolacímu rekursu vyhověno. Dodatí jest ještě, že dle opovědi do firmy pojaté sídlo závodu v německém znění nekryje se s úředním názvem dle »Statistického lexika obcí v Čechách«.

Akciová společnost, jako každá jiná, třeba vznikla teprve po vydání zákona ze 17. února 1920 č. 134 sb., má k dobrovolnému zrušení svému usnesením všech společníků (akcionářů) na valné schůzi zapotřebí svolení berní správy, příslušné k zajištění dávky z majetku a musí, má-li býti toto její zrušení a likvidace zapsáno do obchodního rejstříku, svolení to při opovědi vykážati.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 2. října 1925 RI 404/25. Obchodní soud v Praze Firm 10032/25.)

Rejstříkový soud přijal opověď zrušení akciové společnosti a zapsal zrušení a likvidaci její firmy do rejstříku.

Vrchní soud vyhověl rekursu finanční prokuratury a uložil firmě zmíněné, aby do lhůty jí určené vykážala se osvědčením příslušné berní správy, že tato nenamítá ničeho proti zrušení společnosti, jinak by zápis povolený byl vymazán a původní stav obnoven.

Nejvyšší soud nedal místa dovolacímu rekursu.

Odůvodnění: Dle § 8 zák. ze 17. 2. 1920 č. 134 sb. jest k dobrovolnému zrušení společnosti zapotřebí svolení berní správy, příslušné ku zajištění dávky z majetku. Společnosti takovou jest dle článku I. prov. nařízení k cit. zákonu z 20. 4. 1920 č. 259 sb. také akciová společnost. Zrušení společnosti jest dle téhož článku nařízení dobrovolným, děje-li se dobrovolným usnesením akcionářů (účastníků) a může býti zapsáno do obchodního rejstříku jen tehdy, vykáže-li společnost osvědčením příslušné berní správy, že tato proti zrušení nečiní námitek.

Akc. společnost, o níž jde, usnesla se všemi hlasy akcionářů, tedy dobrovolně na zrušení a byla proto povinna osvědčení zmíněného souhlasu berní správy vykážati.

Jest nerozhodno, že se rekurující společnost ustavila teprve v základě výnosu min. vnitra ze 19. 8. 1920 tedy po v dání svrchu uvedených předpisů, neboť zákon nečiní rozdílu.

Rovněž nelze dovoditi z účelu zákona — zajištění dávky z majetku — že by společnosti vzniklé v této pozdější době

nebyly povinny, aby si zjednaly souhlas berní správy ke svému zrušení, neboť může se na příklad státi, že jde o podnik, jehož nabyl nynější majitel od předchůdce, jemuž byla dávka z majetku předepsána a za kterou do jisté míry ručí nový nabyvatel (§ 8 druhý odst. zákona č. 134/1920).

Musí proto býti berní správě v každém případě zrušení společnosti umožněno, aby zařídila čeho třeba k zajištění dávky. A k tomu směřuje právě zákonný předpis vylučující. Usnesení rekursního soudu hovoří tedy zákonu. —r.

Opověď firmy k zápisu do obchodního rejstříku, v níž se oznamuje převod dosavadního závodu, třeba pod jinou firmou, musí býti spolupodepsána majitelem převedeného závodu a převedli-li závod dědicové, musí smlouva býti pozůstalostně schválena. (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 23. září 1925 R I 743/25. Obchodní soud v Praze Firm 8665/25.)

X opovídá firmu k zápisu do obchodního rejstříku, uvedl v žádosti, že převzal dosavadní podnik Z a spol. a připojil postupní smlouvu.

Soud rejstříkový vrátil opověď s příkazem, aby byla v ověřené formě spolupodepsána veřejným společníkem zaniklé firmy Z a dědičkou po zemřelém druhém její společníku a aby k opovědi připojená smlouva postupní byla pozůstalostním soudem schválena.

Stížnosti proti usnesení tomu rekursní soud nevyhověl, neboť i když se jedná o převzetí závodu bez firmy musí opověď býti schválena soudem pozůstalostním, poněvadž závod, jehož stěžovatel nabyl smlouvou třeba i bez dosavadní firmy jest součástí pozůstalostního majetku zemřelého společníka, který měl nárok na podíl při zrušení společnosti z tohoto závodu připadající, pročež nelze bez svolení pozůstalostního soudu s tímto majetkovým kusem do pozůstalosti patřícím disponovati.

Dovolacímu rekursu nejvyšší soud nevyhověl. Odůvodnění: Zápis firmy do obchodního rejstříku může býti povolen — jsou-li dány i ostatní podmínky — jen tehdy, vykáže-li opovídatel, že provozuje obchodní závod určitého rozsahu.

Rekurent uvedl v opovědi, že převzal podnik firmy Z a spol., který bude provozovati pod vlastní firmou »Chemická továrna Ing. X.« Podnik stěžovatelův jest tedy totožným s oním, který dle zápisu v obchodním rejstříku dosud jest provozován jiným vlastníkem pod jinou firmou. Vejde-li tato okolnost ať již způsobem jakýmkoli ve známost soudu vedoucího obchodní rejstřík, musí tento soud působiti k tomu, aby ona nesrovnalost byla odstraněna. K tomu vede dvojí cesta: buď vyzve, aby dosavadní majitelé závodu opověděli výmaz firmy, která bez závodu nemůže dále trvati, po případě současně i nového nabyvatele závodu, aby opověděl svoji firmu k zápisu do rejstříku, anebo shledá-li soud, že převod závodu není dosud definitivně proveden, poněvadž platnost smlouvy závisí na splnění určité podmínky, tak jako v tomto případě, kde se jí má dostati pozůstalostního schválení dosud nevykázaného, vrátí opověď nového nabyvatele závodu k zápisu jeho nové firmy, pod kterou hodlá provozovati podnik, jehož dosud právoplatně nenabyl, k příslušnému doplnění předložením dokladu, že překážka vadící konečnému nabytí závodu a tudíž i jeho provozu odpadla.

Rejstříkový soud nemohl se ovšem rozhodnouti než pro tuto druhou alternativu a nařídil-li současně, aby byla opověď v ověřené formě spolupodepsána dosavadními společníky, od nichž opovídatel závod převzal, učinil tak patrně za tím účelem, aby způsobem v § 22 min. nař. z 9./3. 1863 č. 27 ř. z. stanoveným byl prokázán jejich souhlas k zápisu nové firmy pro opovídatel na základě provozu podniku jim náležejícího. Postup ten odpovídá zákonu. —r.

Osoba, již byl dle § 8 řádu o zbavení svéprávnosti ze dne 28. června 1916 č. 207 ř. z. zřízen prozatímní podpůrce, není podrobena omezení § 4 odst. 2 téhož řádu, že totiž může jen ústně před soudem za podmínek § 569 obč. zák. činiti poslední pořízení.

Může osoba taková platně testovati před notářem?

Dle tvrzení stěžovatele byl zůstavitel těžce tělesně i duševně chorý a těžký morfinista.

Jde předem o to, zda osoba, již byl dle § 8 řádu o zbavení svéprávnosti zřízen prozatímní podpůrce, jest tímto opatřením podrobena také omezení § 4 odst. 2 téhož řádu stanovenému, že totiž může jen ústně před soudem za podmínek § 569

obč. zák. činiti posl. pořízení. Rekursní soud správně zodpověděl tuto otázku záporně. Dle § 9 a § 4 odst. 3 cit. řádu má prozatímní podpůrce práva a povinnosti poručníka. Ale poručník není po zákonu oprávněn, aby za poručenec činil poslední pořízení nebo při něm působil (§§ 564—569 obč. zák.). Proto zřízení prozatímního podpůrce nedotýká se vyšetřovavcovy způsobilosti pořizovati na případ smrti. Aby ona omezená způsobilost měla nastati, musilo by to býti v § 8 až 11 cit. řádu výslovně stanoveno. Tato omezená způsobilost pořizovací nastává teprve výrokem o zbavení svéprávnosti. Kdyby opačně stanovisko stěžovatelovo bylo správné, byla by zvrácena nejpodstatnější zásada, na níž jest vybudován řád o zbav. svéprávnosti. To by vlastně již každý předem, to jest po případě již učiněním návrhu na zbavení svéprávnosti, byl de fakto zbaven svéprávnosti, a šlo by pak v dalším řízení vlastně o obnovení svéprávnosti (Věst. min. sprav. 1916 č. XIII) a přece dle vysvětlivek k řádu o zbavení svéprávnosti bylo účelem zákona, aby se zabránilo názoru, že ten, kdo má býti zbaven svéprávnosti, jest jen předmětem vyšetřování a aby se vyšetřovanci poskytla úplná právní ochrana proti neospravedlněnému odejmutí nebo omezení způsobilosti jednati. Prozatímní podpůrce zřizuje se mu pak pouze v jeho vlastním zájmu a k ochraně těchto zájmů zásadně nepatří omezení způsobilosti pořizovací. Tomu dal zákon sám jasný výraz; v § 4 cit. řádu teprve osoba svéprávnosti pro duševní chorobu neb slabomyslnost částečně již zbavená, a nikoliv osoba, jejíž duševní stav se teprve vyšetřuje, jest ohledně způsobilosti pořizovací na roveň postavena dospělému nezletilci ve věku do 18 let. Ježto pak v tomto případě k zbavení svéprávnosti vůbec nedošlo, nebylo třeba, aby notář, sepisuje dle § 70 not. řádu protokol o ústním pořízení, připojil k němu po rozumu § 569 obč. zák. výsledky přiměřeného pátrání, zda projev poslední vůle děje se volně a s uvážením.

K vůli úplnosti se podotýká, že nelze přisvědčiti ani tomu názoru stěžovatelovu, že v případě § 4 odst. 2 cit. řádu není testament před notářem zřízený na roveň postaven soudním testamentu. Tímto paragrafem není omezen předpis § 70 not. řádu o rovnocennosti testamentu před notářem zřízeného a testamentem soudním.

Poslední pořízení ze dne 27. ledna 1925, o něž jde, má všechny náležitosti notářského pořízení. Jest ovšem pravda, že i notář jako soukromá osoba může býti obyčejným svědkem testamentárním. Ale tomu v přítomném případě nebylo. Dbáno bylo všeobecných předpisů o úřadování notářů (hlava IV. not. řádu) i předpisů § 73 a 68 not. ř. a §§ 587 a násl. obč. zák. Protokol jest též podepsán notářem ve výslovné vlastnosti jeho jako notář, opatřen úřední jeho pečeti a byl uložen na notářství (§§ 74, 91, 96, 110 a násl. not. ř.). Že v úvodě notář Dr. K. se označuje za svědka testamentárního, nevádí. Stěžovatel přehlíží, že za slovy: »... jsem byl dožádán, abych byl svědkem jeho ústního posledního pořízení,« stojí ještě slova: »... a to notářsky osvědčil«.

Jde tedy o notářské pořízení formálně bezvadné a nevztahuje se proto na ně předpis § 586 obč. zák. a právem nižší soudy zamítly návrh na výslech testamentárních svědků dle tohoto paragrafu.

Nemohlo býti proto dovolací stížnosti vyhověno.

Mínil-li stěžovatel napadati toto pořízení z důvodu hmotněprávního, jest jeho věcí, aby po rozumu § 566 obč. zák. cestou sporu prokázal, že poslední jest jeho věcí, aby po rozumu § 566 obč. zák. cestou sporu prokázal, že poslední pořízení stalo se ve stavu vylučujícím způsobilost k testování.

K vývodům stěžovatelovým se podotýká ještě, že předpis § 4 odst. 2 řádu o zbav. svéprávnosti týká se jen osob pro duševní chorobu neb slabomyslnost částečně svéprávnosti zbavených, nikoliv též osob, u nichž jsou důvody v § 2 téhož řádu uvedené.

Rozhodnutí nejv. soudu v Brně 3. listopadu 1925 č. j. RI 915/25—I. R. v. z. s. Doležal.

Ze souboru legislativy a judikatury.

Nákl. knihtiskárny Štursa, Kraut a spol. v Brně, Kopečná 4.

Oddělení judiciální.

Nabyvatel nemovitosti jest oprávněn domáhati se na odstoupitel, by provedl výmaz knihovního dluhu, jenž nebyl nabyvatelům převzat. Není třeba, by nepřevzetí dluhu bylo výslovně ve smlouvě uvedeno, jen když dluh nebyl vyúčtován v odstoupní ceně.

Tím, že se nabyvatel hypoteky nepřesvědčil z knih o hypotečním dluhu, nepomíjí osobní dluh posavadního držitele a nepřechází na nabyvatele.

Uveřejněno: Sb. nejv. soudu sv. VI. čís. 4193.

(Rozh. ze dne 30. září 1924, Rv. II. 370—24.)

Předpisu § 452 obč. zák. není vyhověno, označen-li předmět, nedopouštějící odevzdání z ruky do ruky, nápisem francouzským, stalo-li se tak v Kolíně. Zástavní právo tu nevznikne.

Uveřejněno: Právník 1925, str. 443.

Odevzdání listiny, prokazující zastavení, nestačí zpravidla k symbolickému odevzdání zastavených věcí. Připevnění známek není pouhou opatrností, nýbrž podmínkou vzniku zástavního práva, nestalo-li se odevzdání žádným znamením jiným a to nejen v poměru k třetím osobám, nýbrž i v poměru k zastaviteli.

Úpadková podstata není týmž právním podnětem jako úpadek.

Uveřejněno: Sb. nejv. soudu sv. VI. čís. 4181.

(Rozh. ze dne 24. září 1924, Rv. II. 440—24.)

Vykonavatel poslední vůle nemá vlivu na zjištění pozůstalostního jmění v pozůstalostním řízení (inventurou). Ani odkazovníku nepřisluší v zásadě účast při řízení inventáře.

Vykonavatel poslední vůle nemůže učiniti návrh na oddělení pozůstalosti dle § 812 obč. zák.

Ku oddělení pozůstalosti ve smyslu § 812 obč. zák. nestačí, že dědici jsou největšími dlužníky pozůstalosti a že spravují pozůstalost neobezřetně.

Okolnost, že pozůstalostní jmění nevystačí ku krytí všech odkazů, není na závadu, by pozůstalost nebyla odevzdána dědicům.

Potvrzení ohledně knihovního převodu odkázané nemovitosti (§ 178 nesp. říz.) lze vydati teprve po odevzdání pozůstalosti.

Uveřejněno: Sb. nejv. soudu sv. VI. čís. 4179.

(Rozh. ze dne 24. září 1924, R I. 278—24.)

Byla-li komu povolena zápujčka s ujednáním, že mu vyplacena bude v dluhopisech moučně pužky počítané v ceně nominální, při čemž se vypužčitel zřekl námitky nevyplacené valuty, nemuže se na zapužčiteli domáhati zrušení smlouvy o zápužku a zástavního práva pro ni zřízeného jen ohledně částky; rovnající se diferenci kursu dluhopisů s jejich nominální cenou, poněvadž pro nicotnost lze zrušiti jen smlouvu celou.

Uveřejněno: Česká advokacie 1925, č. 452.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1925, Rv. I. 267—25.)

Dala-li při bezduvodném odporu otcově proti dceřině sňatku věno a výbavu sňatek uzavírající dceři matka sama, muže tato podle § 1042 obč. zák. polovicí vynaložené sumy požadovati náhradou na manželé svém (otci nevěstině).

Uveřejněno: Soudcovské listy 1925, č. 561.

(Rozh. ze dne 11. února 1925, Rv. I. 1884—24.)

Vlastník domu ručí za poranění způsobené pádem zvětralé cihly z římsy domovní.

Uveřejněno: Juristenzeitung, 1925, čís. 518.

(Rozh. ze dne 17. března 1925, Rv. I. 241—25.)

Firemní dodatek »doktor« lze připustiti jen tehdy, nabyla-li ho osoba, jejíž jméno jest součástíou firmy, na některé tuzemské vysoké škole, neb byl-li její titul doktorský, dosažený v cizině, nostrifikován.

Uveřejněno: Sb. nejv. soudu sv. VI. čís. 4203.

(Rozh. ze dne 1. října 1924 R. I. 790—24.)

Společenstva výdělková a hospodářská (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Uveřejněno: Sb. nejv. soudu sv. VI. čís. 4273.

(Rozh. ze dne 15. října 1924, Rv. I. 1071—24.)

Jednatel tuzemské společnosti s r. o. nemuže býti, kdo bydlí v cizině, třeba se přechodně zdržoval v tuzemsku.

Uveřejněno: Sb. nejv. soudu sv. VI. čís. 4204.

(Rozh. ze dne 1. října 1924, R. I. 793—24.)

Přijali-li jednatelé společnosti s ručením omezeným směnkou na tuto společnost vydanou, svými podpisy za tuto společnost, ačkoli táž, nejsou ještě protokolována, právně neexistuje, ručí osobně a sice směnečně každému směnečnému věřiteli, na kterého směnka indosací přešla, nikoli jen svému kontrahentu obecnoprávně.

Uveřejněno: Česká advokacie, 1925 č. 450.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1925, Rv. I. 493—25.)

Rozhodnutí nejvyššího soudu

ve věcech občanských.

Čís. 3484. V místech, kde nejsou nejméně dva advokáti, muže i zmocněnec neadvokát (tedy i notář) podati odvolání do protokolu. (Rozh. ze dne 12. února 1924, R I 91/24.)

Čís. 3487. Třebas se při dobrovolném, před vydáním rozlukového zákona povoleném rozvodu manželství, jež bylo napotom rozlučeno, vzdala manželka veškerých nároků proti mužovi, jmenovitě též nároku na slušnou výživu, muže se za podmínek § 19 rozl. zák. domáhati výživného. (Rozh. ze dne 12. února 1924, Rv I 1518/23.)

Čís. 3488. K uplaňování nároku podle § 1042 obč. zák. jest oprávněn i ten, kdo učinil za druhého náklad pro sebe.

Nárok manželky proti manželé na placení výživného, které jí tento zcela nebo z části bezprávně odpirá, není o sobě vyloučen tím, že sdílí s manželem nadále manželské společenství. (Rozh. ze dne 12. února 1924, Rv I. 1627/23.)

Čís. 3493. Bylo-li výživné, stanovené původně rozsudkem, po té upraveno v řízení nesporném, jest i další úpravu provésti v řízení nesporném. (Rozh. ze dne 13. února 1924, R I 85/24.)

Čís. 3501. Třebas nespěprávný před schválením smlouvy podle § 865 obč. zák. byl zemřel, jest na jeho zákonném zástupci (otcovském opatrovníku) i soudu, by jednání přivedl ke konci. (Rozh. ze dne 13. února 1924, R II 45/24.)

Čís. 3502. Výdělková daň poživá za ostatních podmínek zákonného zástavního práva na celé nemovitosti, i když poplatník jest vlastníkem jen její ideální části. (Rozh. ze dne 13. února 1924, R II 51/24.)

Čís. 3505. Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.)

Podmínkou rozluky manželství pro nepřekonatelný odpor, bez ohledu na to, zdali jde o žalobu či žádost, jest souhlas druhého manžela a to zejména i v případech § 18 zákona, leč by od rozvodu uplynula tři léta a šlo o manželství, rozvedené před působností zákona. (Rozh. ze dne 19. února 1924, R I 119/24.)

Čís. 3508. Překupní právo lze ujednati i při jiné smlouvě, než kupní, ba i jako samostatnou smlouvu. Propužčení předkupního práva nenáleží ke správě jmění a vyžaduje, ide-li o nemovitost náležející do pozůstalosti, schválení soudu pozůstalostního. (Rozh. ze dne 19. února 1924, Rv I 1739/23.)

»Dr. L.«

Rozhodnutí nejvyššího správního soudu

ve věcech finančních.

Společenské smlouvy — disoluce. Při posouzení, zda-li při rozdělení společného jmění jednotlivý podílík nabývá právě jen tolik či více, než odpovídá hodnotě jeho podílu na společném jmění (§ 8 zákona, č. 74/1901), dlužno za platnosti zákona č. 31/1920 přihlížeti k hodnotě podílu dotyčného společníka na souhrnu majetkových objektů, tvořících společné jmění, bez ohledu na to, zdali, po případě do jaké míry hodnota tohoto společného jmění jest vyčerpána pasivou na něm vázajícími. (Nález ze dne 31. ledna 1925, č. 17.859/24.)

Postupy. Převzme-li postoupený dlužník v postupní listině závazek, vykazovati novému věřiteli zaplacení splatných daní, úroků a splátek z pohledávek předcházejících postoupené pohledávce a pod., se sankcí okamžité výpovědi postoupené pohledávky, jest to jen změnou doby splatnosti ve smyslu § 35, věta 2., popl. zákona. (Nález ze dne 26. ledna 1925, č. 4839/24.)

II. Rozhodnutí uveřejněná ve sbírce pořádané presidiem nejvyššího správního soudu a redigované senátním presidentem Drem Bohuslavem.

Č. 1632. Poplatky dědické: I. Průkaz pozůstalostních dluhů. — II. Z částky pozůstalosti připadlé dědičce vzdáním se odkazu odkazovnicí platiti jest poplatek vyšší dle poměru odkazovnic k zůstaviteli. (Nález ze 2. ledna 1924 č. 22.427/23.)

Č. 1634. Poplatek nemovitosti: I. Povinnost převodním poplatkem zakládá již nabytí titulu práva vlastnického bez ohledu byla-li smlouva splněna. — II. I placení kupní ceny do určité doby muže býti suspensivní podmínkou platnosti smlouvy. (Nález ze dne 4. ledna 1924 č. 22.382/23.)

Č. 1635. Řízení ve věcech finančních. Straně tvrdící včasnost poplatkového rekursu, má býti dána příležitost ke průkazu, že rekurs podala včas doporučeně na poštu. (Nález ze 4. ledna 1924 č. 22.384/23.)

Č. 1638. Poplatek z výmavného prohlášení (Slovensko):
Také listiny o zřízení práva zástavního k nemovitostem lze ohlásiti k vyměření poplatku prostřednictvím knihovního soudu. (Nález z 5. ledna 1924 č. 22.449/23.)

Z E D N E .

Změna v ministerstvu spravedlnosti. Ministrem spravedlnosti jmenován byl pan JUDr. Karel Viškovský, prezident Státního pozemkového úřadu. — Vitáme toto jmenování osvědčeného odborníka ve věcech pozemkové reformy, která spadá do okruhu působnosti notářské, i doufáme pevně, že nový pan ministr bude mít pochopení pro veškeré snahy a tužby našeho stavu. Současně pokládáme za svou povinnost, projevit veřejné díky odstupujícímu panu ministru spravedlnosti Dru. Josefu Dolanskému, za jehož působnosti prodebatován byl nový notářský řád, jímž položena pevná základna pro stav notářský. — Pan ministr Dr. Dolanský ochotně vycházel vstříc našemu stavu; doufáme, že jeho nástupci podaří se dokončiti téměř hotové již dílo — nový notářský řád. Přejeme panu ministru v jeho novém působení mnoho zdaru.

Důležitá rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech notářských poplatků. V posledním čísle »Juristenzeitung« čís. 23 uveřejněna jsou dvě důležitá rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 18. června 1925 R II. 176/25 a R II. 181/25. V obou případech žaloval notář svého mandanta na zaplacení odměny a výloh za sepsání soukromých listin a práce přípravné. Krajský soud (jednalo se o 112.996 Kč a 13.075 Kč) žalobám dal místa, avšak vrchní zemský soud v Brně rozsudek zrušil pro zmatečnost a žaloby zamítl pro nepřístupnost pořadu práva. Nejvyšší soud obě tato rozhodnutí vrchního soudu potvrdil. Odůvodňuje rozhodnutí své tím, že podle § 179 a 184 n. ř. má poplatky notářovy upraveni v řízení nesporném soud a že pořad práva jest vyloučen. V obou případech uveřejňuje Jur. Zeit. pouze důvody nejvyššího soudu, z nichž není jasno, zdali strana neuznala účet notářův. Podle všeho jedná se o takovýto případ, neboť § 179 n. ř. výslovně stanoví, že poplatky notářovy mají býti upraveny sborovým soudem, jestliže strana odporuje poplatkům, jak je notář vyměřil. Zvláštní jest ovšem, že v prvním rozhodnutí uvádí nejvyšší soud, že zákon nečiní rozdílu, zda-li strana neuznala účet notáře z jakéhokoliv důvodu. To nezdá se nám býti správné, neboť kdyby strana uznala výši účtovaných poplatků a pouze namítala na př., že není ona, nýbrž někdo jiný povinnen zaplatiti, máme za to, že v tomto případě nejednalo by se o upravení útraty v cestě nesporné, nýbrž musel by se notář domáhati zaplacení pořadem práva. Rozhodnutí nejvyššího soudu jest proto pro nás důležité, že podle § 180 n. ř. soudem upravené útraty má soud opět sám vymáhati podle předpisů platných pro vymáhání poplatků soudních, kteréžto ustanovení platí podle § 184 n. ř. i pro poplatky za soukromé listiny.

Zemský soud v Praze také skutečně v jednom případě upraviv poplatky notáře, k žádosti téhož vymáhal poplatky ty podle předpisu platných pro vymáhání soudních poplatků, aniž by byla předcházelá žádost exekuční a vrchní zemský soud rozhodnutí to potvrdil rozhodnutím ze dne 7. I. 1924 R II 3/24/1, které otiskujeme na jiném místě.

Solemnisace soukromých listin. Došel nás dotaz, zda-li jest notář povinnen solemnisovati soukromou listinu k jejíž platnosti podle zákona ze dne 25. července 1871 čís. 76 jest třeba notářského spisu. Máme za to, že notář k tomu povinnen není, naopak, že má odepřítí takovouto solemnisaci i poukazujeme v tom ohledu na obšírný článek Dra. Čulíka v »Zeitschrift f. Not.« uveřejněný 12. června 1907 čís. 24. Ovšem rak. soudní dvůr náhledu toho nesdílel. Otázka ta ostatně bude rozřešena v novém notářském řádu zcela jasně.

Důležitá upozornění všem kolegům. Svaz společností s r. o. žádá nás, aby při sepisování společenských smluv o společnostech s r. o. byly strany upozorňovány na výhodu, kterou poskytuje svaz jakožto jediná organisace těchto společností. Svaz společností s r. o., v jehož výboru zasedá též příslušník našeho stavu, vykonává jednak svým ředitelem předepsané revise společností a udílí porady ve věcech společenských úplně zdarma. Zároveň stará se účinně o tyto společnosti zejména ve věcech daňových, i zdařilo se mu na př., že ministerstvo financí vydalo výnos o vpočitatelnosti odměny jednatelů do položek srážkových při vyměřování daně výdělkové. Právě nyní zahajuje důležitou akci, aby při reformě daňové bylo břemeno daňové společností s r. o. co nejvíce zmírněno. — Jest to důležité i pro náš stav, poněvadž spolu-

působíme při zřizování společností těch a každé usnadnění tohoto zřizování přináší i nám prospěch. Žádáme proto všechny kolegy, aby při zřizování společností s r. o. a vůbec ve styku s nimi, doporučovali společnostem, aby se přihlašovaly za členy tohoto svazu, kdež za nepatrný příspěvek dostávají se jim velikých výhod.

Jak se dbá ustanovení zákona ze dne 25. VII. 1871 č. 76 o nucené formě notářského spisu. Došla nás zpráva, že soud povolil vklad práva zástavního za roční rentu ujednanou mezi manžely na základě soukromé listiny. Případy, kde kupuje obyčejnou trhovou smlouvou snoubenec od druhého snoubence ideální díl reality a teprve po sňatku dává se zapisovati poznámka provdání, jsou velice četné. Případy ty nejsou na prospěch obecnstva, poněvadž smlouvy takové jsou spolplaceny jako smlouvy mezi cizími osobami, tudíž stupnicí mnohem vyšší než-li kterým podléhají převody na základě smluv svatebních. Máme za to, že dotyčné strany mohly by žádati náhradu difference poplatku od pisatele takovýchto smluv, daly-li pisateli úplatu. Žádáme pp. kolegy, aby nám podobné případy oznamovali, neboť miníme je předložiti ministerstvu spravedlnosti k posouzení.

Zpráva o listopadové schůzi »Pražského odboru Spolku notářů Československých«. Dne 28. listopadu 1925 konala se jako pravidelně poslední sobotu v měsíci, ve spolkové místnosti u »Bumbrlíčka« na Národní třídě v Praze měsíční schůze Pražského odboru našeho spolku, jež se stala významnou tím, že přednášel osvědčený redaktor našeho časopisu pan univerzitní profesor Svoboda o Macchiavelim a macchiavelismu. Předsedající p. Dr. Černý uvítal velmi vřele našeho hlavního redaktora pana univerzitního profesora Svobodu, uvítal dámy, které tentokrát se na přednášku dostavily a jmenovitě uvítal pana senátora sekčního chéfa Dra Karase, jenž zároveň se svou chotí se večera účastnil. Myšlenkový postup přednášky pana profesora Svobody přinášíme z pera autorova výše. Po přednášce byla debata, již se zúčastnil pan Dr. Ponec vytýkáje rozdíl mezi fascismem (Musolini) a mezi leninismem. Pan prezident Dr. Čulík vytýká rozdíl mezi filosofickým pojmáním politiky a mezi praktickým jejím prováděním. Pan senátor Dr. Karas svými poznámkami projevil neobyčejně ovládnutí kulturních dějin zejména též po stránce umění výtvarného a jeho souvislosti s vývojem poměrů politických. Debata měla průběh živý, avšak důstojný. Hojně bylo debatováno o filosofické koncepci politiky a jmenovitě poučná byla charakteristika profesora Svobody, pokud srovnával metody italské nynější politiky fascismu a leninismu. Večer byl velmi poutavý a jmenovitě přednáška profesora Svobody i projev pana senátora dra Karasa vyznamenávaly se vysokou úrovní, jež svědčila o tom, že oba páni ovládají úplně svoji věc. Proslov pana senátora Karasa byl totiž polemikou s některými názory pana profesora Svobody, jež zakládala se na rozdílných světových názorech obou pánů řečníků, (pokrokový názor pana profesora Svobody, katolický názor pana senátora dra Karase). Účastníci byli svědky, jak tyto rozdílné názory světové mohou býti přednášeny ve formě skutečně společenské, třebaž žádný z hlavních mluvčích nic ze svých názorů neslevoval. Po 10 hodině schůze byla ukončena poděkováním předsedy za poučnou a poutavou přednášku pana profesora Svobody. Příští schůze odboru konati se bude až 30. ledna 1926 o 7½ hod. več. ve spolkové místnosti.

Disciplinární senát nejvyššího soudu. Ve schůzi notářské komory pražské, konané dne 29. listopadu t. r. zvoleni byli členy disciplinárního senátu nejvyššího soudu pp. notáři: Dr. Václav Černý v Říčanech, Josef Křen v Hořovicích a Dr. Václav Svoboda na Smíchově.

Ze zemské úřadovny I. Všeobecného pensijního ústavu v Praze došla nás tato důležitá upozornění: 1. Značná část zaměstnavatelů osob podléhajících pojistné povinnosti nekoná dosud správně své povinnosti pokud se týče přihlašování zaměstnanců, čímž jsou zaměstnavatelé sami opomíjením přihlášky citelně poškozováni, neboť se dotyčnému zaměstnavateli musí předepsati premie dodatečně za dobu třeba několika roků, tedy obnos značně veliký. Mimo jiná nebezpečí dlužno zejména též upozorniti na tu okolnost, že v případě, že by zaměstnanec neměl následkem nepřihlášení vůči pensijnímu ústavu žádných nároků, bude zaměstnavatel povinnen nahraditi mu veškerou škodu, kteráž samozřejmě může dosahovati obnosů velmi velikých; povinnost přihlášky postihuje výlučně zaměstnavatele, takže jej stihá i zavinění, nebyla-li přihláška včas podána. Jest tedy v zájmu zaměstnavatelů, aby předpisy o přihlašování k pensijnímu pojištění byly správně dodržovány. 2. Podle ustanovení § 31 pens. zákona může si